

Մ

ՄԱԿՍՈՒՏ, ԿԻՐԱԿՈՍ ԵՒ ԱՐՍՆԱՆ.—Մբբ. Հայոց Ս. Անդրէաս վանքին Երուսաղէմի մէջ. սուլթան Սէլիմ Ա. երբ 1516-ին Երուսաղէմը կը գրաւէ, արձանագրել կուտայ քաղաքին բոլոր վանքերը. նոյն ժամանակի արքունի ղիւանական արձանագրութիւններէն յայտնի կ'ըլլայ որ Հայերը Ս. Անդրէաս անունով վանք մը ունեցեր են Երուսաղէմի մէջ. բայց այժմ անյայտ. այդ արձանագրութիւնը հետեւեալն է. «Էրմէնի մանասթըրը տէյր Անդրէաս տէրունիտէ խուտտամ—Մազուտ, Կիրակոս վէ Արարան.» (ՄՁ. Թ. 85, Սաւալան, էջ 650):

ՄԱԿԱՐ ԵՊՍ. ԲԱՐԽՈՒԴԱՐԵԱՆ, ՂԱՐԱՊԱՂՅԻ.—Մբ. Ծ. 1839-ին Շուշիի (Սանածախ) մէջ, 1862-ին կը միաբանակցի Ս. Յակոբի վանքին. 1862—1868 կ'ուսանի ժառ. վարժ.ի մէջ. Զո. 1869-ին, հիւրընկալ (1870—71), վանական գործով կը մեկնի Ատափազար 1871-ին, ծածկանունն է Ուսս-Գեորգ. ՏՊ. (1873—1874), Տեսուչ տպարանի 1875-ին, կը մեկնի Կ. Պոլիս 1876-ին, Առ. փոխ. Զմիւռնիոյ 1876-ին, ուր կը վարէ նաեւ քարոզչութեան, լուսարարութեան եւ Հիւանդանոցի տեսչութեան պաշտօնները: 1880-ին կ'ընդունուի Մբ. Ս. Էջմիածնի, 1881-ին Շուշի, 1882—88 կրօնուսոյց Շուշիի մէջ: Յետոյ դառնալով Էջմիածին՝ կը ձեռնադրուի եպս. 1894-ին, և կը վարէ լուսարարապետութեան պաշտօնը և կ'անդամակցի Սինոդին. 1906-փետր. 6-ին կը վախճանի Ս. Էջմիածնի մէջ: Իր հրատարակութիւններն են Աղուանից երկիր եւ դրացիք (տպ. Թիֆլիզ, 1893), Արցախ (տպ. Բագու, 1895), Գաղսնիք Ղարաքաղի (տպ. Պետերբուրգ, 1886), (Արարտ, 1906, էջ 116—17): Պատմ. Աղուանից, Հատ. Ա. (տպ. 1902, Վաղարշապատ), և ուրիշ գրուածներ:

ՄԱԿԱՐ ԿԹՂ. ՏՐ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ, ԹԵՂՈՒՏՅԻ.—Ծ. 1813-ին, Զո. (1842), եպս. 1852-ին, որոշմամբ սինոդի հրաւիրակ Մատթէոս կթղ.ի 1858-ին: Այդ առթիւ նորընտիր կթղ.ի 1859-մարտ 3-նամակովն ուխտի կուգայ Ս. Յակոբի վանքը, ընկերակցութեամբ Բաբամեան Մկրտիչ (* 1891 Յնվր. 23) և Փափաղեան